

UZASADNIENIE do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 23.12.2014 r.
w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych
dla obszaru Natura 2000 Zbiornik Podedwórze PLB060015

Zgodnie z art. 28 ust.5 *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, 628 i 842) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Plan zadań ochronnych sporządzany jest na 10 lat; pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia wyznaczenia obszaru specjalnej ochrony ptaków (art. 28 ust. 1 *ustawy o ochronie przyrody*).

Zgodnie z art. 27a *ustawy o ochronie przyrody* sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 jest właściwy regionalny dyrektor ochrony środowiska. Zgodnie z art. 28 ust. 5 *ustawy o ochronie przyrody* regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Zgodnie z art. 28 ust. 10 *ustawy o ochronie przyrody* plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Tryb sporządzania projektu planu zadań ochronnych i zakres prac na potrzeby sporządzenia projektu planu zadań ochronnych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 186 z późn. zm.).

Stosownie do art. 28 ust. 4 *ustawy o ochronie przyrody* sporządzający projekt planu zadań ochronnych umożliwia zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu (art. 28 ust. 3 *ustawy o ochronie przyrody*) oraz zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu (art. 28 ust. 3 i ust. 4 *ustawy o ochronie przyrody*).

Obszar Natura 2000 Zbiornik Podedwórze PLB060015 został wyznaczony na mocy Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (wersja ujednolicona – Dz.U.U.E.L.10.20.7). Jako Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (tzw. „obszar ptasi”) został zatwierdzony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniającym rozporządzenie z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 ((Dz. U. nr 197, poz. 1275).

Aktualny status prawny oraz powierzchnia obszaru regulowane są na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. nr 25, poz 133 z późn. zm.)

Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych (dokumentacja sieci Natura 2000, zawierająca zakres zgodny ze stosownymi decyzjami wykonawczymi Komisji Europejskiej) obszar Natura 2000 Zbiornik Podedwórze PLB060015 został wyznaczony dla ochrony populacji następujących gatunków ptaków:

- Bączek *Ixobrychus minutus* (A022)
- Podgorzałka *Aythya nyroca* (A060)
- Zielonka *Porzana parva* (A120)
- Puchacz *Bubo bubo* (A215) - gatunek został prawdopodobnie błędnie wpisany do Standardowego Formularza Danych. W granicach obszaru Natura 2000 Zbiornik Podedwórze PLB060015 nie występują biotopy umożliwiające występowanie tego gatunku.

Kody ww. gatunków zaczerpnięto z portalu Eionet http://bd.eionet.europa.eu/activities/Natura_2000/reference_portal, będącego oficjalnym partnerem Europejskiej Agencji Środowiska (EEA).

Projekt planu zadań ochronnych dla Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 Zbiornik Podedwórze PLB060015 (zwanego dalej Obszarem) został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 *ustawy o ochronie przyrody* oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 roku w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla Obszaru jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 4 (1) Dyrektywy Ptasiej (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa – (wersja ujednolicona – Dz.U.U.E.L.10.20.7).

Plan zadań ochronnych został opracowany w ramach projektu POIS.05.03.00-00-186/09 pn. "Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski", dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W ramach prac nad projektem planu została sporządzona dokumentacja planu zadań ochronnych, której wykonawcą było Lubelskie Towarzystwo Ornitologiczne. Wyniki prac eksperckich posłużyły do przygotowania niniejszego projektu zarządzenia.

Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów ww. *ustawy o ochronie przyrody* i ww. *rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000*.

Plan zadań ochronnych został sporządzony dla całego Obszaru, gdyż nie stwierdzono okoliczności, o których mowa w art. 28 ust. 11 *ustawy o ochronie przyrody*:

- 1) dla obszaru, ani jego części nie ustanowiono planu ochrony,
- 2) na terenie obszaru nie znajduje się park narodowy, rezerwat przyrody lub park krajobrazowy, dla których ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 *ustawy o ochronie przyrody*,
- 3) na terenie obszaru nie znajduje się park narodowy lub rezerwat przyrody, dla których ustanowiono zadania ochronne uwzględniające zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 *ustawy o ochronie przyrody*,
- 4) obszar nie pokrywa się w całości lub w części z obszarem nadleśnictwa, dla którego ustanowiony plan urządzenia lasu uwzględnia zakres, o którym mowa w ust. 10,
- 5) obszar nie znajduje się na obszarach morskich.

Przebieg granic obszaru w postaci mapy przedstawiono w załączniku nr 2, oraz opisano w załączniku nr 1 w oparciu o punkty węzłowe, dla których podano długość i szerokość geograficzną w

układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, tj. w układzie współrzędnych, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. 2012, poz. 1247).

Ze zidentyfikowanych zagrożeń w stosunku do wszystkich gatunków najważniejsze wynikają z modyfikacji systemu wodnego i są to spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych. Potencjalne zagrożenie, które dotyczy wszystkich przedmiotów ochrony w Obszarze to modyfikowanie akwenów wód stojących.

Inne, potencjalne zagrożenia w stosunku do bączka *Ixobrychus minutus* (A022) wynikają ze zmian w ekosystemie i wymienia się tu zmniejszenie lub utratę określonych cech siedliska. Potencjalnym zagrożeniem dla zachowania właściwego stanu ochrony tego gatunku jest również produkcja energii wiatrowej.

Wskazane działania ochronne mają na celu utrzymanie warunków siedliskowych optymalnych dla gatunku.

Działania, które pozwolą osiągnąć ww. cele związane będą z utrzymaniem odpowiedniego poziomu wód w zbiorniku oraz monitoringiem bączka *Ixobrychus minutus* (A022) i jego siedliska.

Zagrożenia istniejące w stosunku do podgorzałki *Aythya nyroca* (A060) to również wędkarstwo i polowania (prowadzone bez żadnych ograniczeń). Zagrożenia potencjalne mogą wynikać z drapieżnictwa (norka amerykańska) oraz wykorzystywania zbiornika do celów sportowych i rekreacyjnych.

Działania ochronne mają na celu poprawę warunków siedliskowych gatunku poprzez eliminację zagrożeń antropogenicznych.

Działania, które pozwolą osiągnąć ww. cel związane będą przede wszystkim z ograniczeniem presji turystycznej, poprzez wyłączenie części z użytkowania (również przez wędkarzy), a także uniemożliwienie polowań lub zmiana ich terminów. W ramach działań ochrony czynnej planuje się również ustawienie specjalnych tablic z informacjami dotyczącymi przedmiotów ochrony i zagrożeń dla zachowania ich właściwego stanu. Zaplanowano także wydanie ulotek o podobnej tematyce, które będą materiałami do dyspozycji Polskiego Związku Wędkarskiego Okręg Biała Podlaska.

W stosunku do zielonki *Porzana parva* (A120) opisane zagrożenia istniejące wynikają z modyfikacji systemu naturalnego i wymienia się tutaj wypalanie oraz zmiany stosunków wodnych wywołane działalnością człowieka. Zagrożenia potencjalne przedstawiają się jak w przypadku podgorzałki *Aythya nyroca* (A060).

Celem wykonania działań ochronnych w stosunku do zielonki *Porzana parva* (A120) jest utrzymanie warunków siedliskowych optymalnych dla gatunku, poszerzenie wiedzy o liczebności i stanie zachowania przedmiotu ochrony oraz bieżące monitorowanie ewentualnego zagrożenia w postaci drapieżnictwa norki amerykańskiej

Działania, które pozwolą osiągnąć ww. cele związane będą z utrzymaniem odpowiedniego poziomu wód w zbiorniku oraz monitoringiem gatunku i jego siedliska.

W przypadku puchacza *Bubo bubo* (A215) celem podejmowanych działań będzie weryfikacja obecności gatunku w obszarze i ewentualne usunięcie go z listy przedmiotów ochrony, gdyż gatunek został prawdopodobnie błędnie wpisany do Standardowego Formularza Danych. W granicach Obszaru nie występują biotopy umożliwiające występowanie tego gatunku.

Zagrożeniom przyporządkowano kody i opisy z Listy referencyjnej zagrożeń, presji i działań stanowiącej załącznik nr 5 obowiązującej Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000.

Zaplanowany monitoring dotyczy stanu zachowania populacji gatunków ptaków (przedmiotów ochrony) oraz oceny skuteczności zaplanowanych zabiegów w ich siedliskach. Zostanie on przeprowadzony według parametrów i wskaźników Państwowego Monitoringu Środowiska, opracowywanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Podczas prac nad projektem planu zadań ochronnych nie uznano za zasadne wprowadzania zmian w istniejących dokumentach planistycznych. Dokumentami, które przeanalizowano były:

1. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Podedwórze, zatwierdzony Uchwałą Nr XI/59/2003 Rady Gminy z dnia 29 grudnia 2003 r.
2. Uchwała Nr XXXI/146/2006 Rady Gminy Podedwórze z dnia 31 marca 2006 roku w sprawie zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Podedwórze

3. Uchwała Nr XVI/75/2011 Rady Gminy Podedwórze z dnia 28 października 2011 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Podedwórze
4. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wisznice zatwierdzony Uchwałą Nr VI/40/94 Rady Gminy Wisznice z dnia 10 grudnia 1994 r.
5. Uchwała Nr XII/57/2011 Rady Gminy Wisznice z dnia 30 listopada 2011 r. w sprawie uchwalenia zmian Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wisznice.
6. Uchwała nr X/89/03 Rady Gminy Wisznice z dnia 29 grudnia 2003 r. w sprawie uchwalenia zmian miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wisznice
7. Uchwała nr XXIII/111/2005 Rady Gminy Jabłoń z dnia 4 marca 2005 r. w sprawie uchwalenia Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Jabłoń
8. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Podedwórze zatwierdzone Uchwałą Nr III/17/2002 Rady Gminy Podedwórze z dnia 30 grudnia 2002 r.

Sporządzenie planu ochrony dla Obszaru nie jest konieczne. Plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w obszarze.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie obwieszczeniem znak: WST I.6320.5.4.2012.BK, z dnia 19 lipca 2012 r., zawiadomił o przystąpieniu do opracowywania projektu planu zadań ochronnych dla ww. obszaru Natura 2000 oraz możliwości złożenia uwag i wniosków do założeń przedmiotowego dokumentu.

W trakcie procesu planistycznego, przeprowadzono dwa spotkania dyskusyjne, które odbyły się z udziałem Zespołu Lokalnej Współpracy, biorącego udział w tworzeniu dokumentacji do planu zadań ochronnych. Spotkania te przeprowadzono w Urzędzie Gminy Podedwórze (Podedwórze 44, 21-222 Podedwórze) w następujących terminach: 12 grudnia 2012 r. oraz 24 czerwca 2013 r.

Do prac nad określeniem działań ochronnych (w zespole roboczym, zwanym Zespołem Lokalnej Współpracy) zostali zaproszeni przedstawiciele: Starostwa Powiatowego w Parczewie, Starostwa Powiatowego we Włodawie, Urzędu Gminy Podedwórze, Urzędu Gminy Wyrki, RDLP w Lublinie, Nadleśnictwa Włodawa, WZMiUW w Lublinie Oddział w Białej Podlaskiej Inspektoratu w Parczewie, ARiMR w Lublinie, LODR w Końskowoli, Polskiego Związku Wędkarskiego Okręgu Biała Podlaska, Polskiego Związku Łowieckiego Zarządu Okręgowego w Białej Podlaskiej i Lubelskiego Towarzystwa Ornitologicznego, a także oraz przedstawiciele lokalnych mediów.

Obwieszczeniem z dnia 20 lutego 2014 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu, poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1, 2, 3, 4 i 5 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, póź. 1227 z późn. zm.) i w związku z art. 28 ust.4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 roku Nr 151, póź. 1220, z późn. zm.). Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie, a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej („Dziennik Wschodni”) w dniu 24 lutego 2014 r. Obwieszczenie było również wywieszane na tablicach ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie Wydział Spraw Terenowych w Białej Podlaskiej – w dniach 24 lutego 2014 r. – 17 marca 2014 r. oraz Urzędów Gmin: Podedwórze – w dniach 28 lutego 2014 r. – 24 marca 2014 r., Jabłoń – w dniach 24 lutego 2014 r. – 27 marca 2014 r. i Wisznice – w dniach 27 lutego 2014 r. – 11 kwietnia 2014 r.

Osoby zainteresowane projektem mogły składać uwagi i wnioski przez okres 21 dni. W trakcie konsultacji wpłynęły następujące uwagi i wnioski Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska:

- a) należy zastosować inną kolejność współrzędnych geograficznych załamania granic Obszaru oraz zastosować odpowiedni opis układu współrzędnych na mapie Obszaru [PL-1992] – uwagę uwzględniono,
- b) należy podać propozycje działań ochronnych (działania związane z utrzymaniem bądź modyfikacją metod gospodarowania) w przypadku bączka *Ixobrychus minutus* (A022), gdyż określono dla tego gatunku zagrożenia istniejące (J02.15 – inne spowodowane przez człowieka zmiany stosunków) – uwagę uwzględniono,

- c) w przypadku działań ochronnych dotyczących puchacza *Bubo bubo* (A215) zapis „Gatunek został prawdopodobnie błędnie wpisany do Standardowego Formularza Danych. W granicach Obszaru nie występują biotopy umożliwiające występowanie tego gatunku” zastąpić zapisem: „Weryfikacja obecności gatunku w obszarze” – uwagę uwzględniono,
- d) należy doprecyzować opisy zagrożeń: „C03.02 Produkcja energii słonecznej” oraz „J02.05.03 Modyfikowanie akwenów wód stojących” – uwagę uwzględniono,
- e) należy uszczegółowić cele działań ochronnych – uwagę uwzględniono,
- f) należy usunąć działanie ochronne „Ograniczenie polowań poprzez wyłączenie zbiornika z polowań lub przesunięcie terminu ich rozpoczęcia na 15 września” oraz „Ograniczenie presji turystycznej – wyznaczenie strefy wyłączonej z użytkowania turystycznego (w tym wędkarstwa); strefę należy oznaczyć bojami, co 2 lata należy dokonywać przeglądu boi w celu uzupełnienia ewentualnych zniszczeń”, gdyż brak podstaw prawnych do umieszczenia takiego zapisu w Planie Zadań Ochronnych – uwagę uwzględniono,
- g) należy usunąć jako podmiot odpowiedzialny za wdrażanie Lubelskie Towarzystwo Ornitologiczne na podstawie porozumienia z RDOŚ w Lublinie – uwagę uwzględniono,
- h) należy zaplanować monitoring poziomu wód, częstotliwość jego wykonania oraz podmiot odpowiedzialny – uwagę uwzględniono.

Projekt zarządzenia, na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206 z późn. zm.), został uzgodniony przez Wojewodę Lubelskiego pismem z dnia 16 grudnia 2014 r., znak: PN-I.0522.41.2014.GK.

Szacuje się, że koszt realizacji działań ochronnych zawartych w niniejszym planie w okresie 10 lat wyniesie łącznie około 50 tys. zł. Koszt działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony wyliczono na 15 tys. zł.

Koszty realizacji działań przewidzianych w planie będą pokrywane z funduszy celowych pozyskanych przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Lublinie.

Niniejszy akt normatywny oddziałuje na zarządcę gruntów, tj. Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Lublinie. Nie zawiera zapisów mogących skutkować wpływem na rynek pracy, nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczości, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, nie wpłynie także na sytuację i rozwój regionalny.